

Bijzonder Kenmerken: Folder Grapefruitsap en Folder Citrusvruchten

IR V-3-1-1

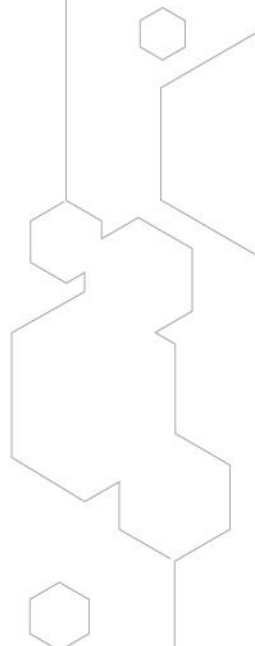
Deze implementatierichtlijn beschrijft hoe de Bijzondere Kenmerken "Folder Grapefruitsap en Folder Citrusvruchten" uit het bestand Bijzondere Kenmerken van de G-Standaard geïmplementeerd dient te worden in software voor de openbare apotheek, zodat het doel hiervan wordt bereikt.

Bij vragen naar aanleiding van deze implementatie richtlijn kunt u contact opnemen met Leonora Grandia (070-3737197, leonora.grandia@z-index.nl) van Z-Index of Marleen Journée-Gilissen (070-3737236, m.journee-gilissen@knmp.nl) van het Geneesmiddel Informatie Centrum (GIC) van de KNMP.

● Intermediair in zorginformatie op maat

De databank van Z-Index ondersteunt het voorschrijven, bestellen, afleveren, declareren en vergoeden van geneesmiddelen, zelfzorgproducten en medische hulpmiddelen, en biedt organisaties en bedrijven over deze producten managementinformatie.

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Begrippen	3
1.2	Doel van de Bijzondere Kenmerken: Folder Grapefruitsap en Folder Citrusvruchten	3
1.3	Welke gerelateerde onderwerpen worden niet beschreven in deze implementatierichtlijn	4
2	Opbouw van de Bijzonder Kenmerken: 'Folder Grapefruitsap en Folder Citrusvruchten'	5
3	Implementatie van de Bijzonder Kenmerken: 'Folder Grapefruitsap en Folder Citrusvruchten'	6
4	Implementatie van extra functies	8
4.1	Extra printen van 'rugetiketten'	8
4.2	Vereenvoudigde vastlegging in het ZRS	8
5	Overzicht aanpassingen per versienummer	9

1 Inleiding

1.1 Begrippen

- Bijzonder Kenmerk:** Een kenmerk van een geneesmiddel dat bij voorschrijven en afleveren relevant kan zijn voor zorgverleners.
- Eerste uitgifte (EU):** De verstrekking van een geneesmiddel aan een persoon waarbij in de actieve medicatiehistorie geen geneesmiddel staat met dezelfde HPK of PRK, GPK, GSK-W, SPK, SSK of SNK, en waaraan evenmin binnen de vastgestelde termijn (bijv. 12 maanden) een geneesmiddel is verstrekt met dezelfde HPK of PRK, GPK, GSK-W, SPK, SSK of SNK.
- Citrusvruchten/
Grapefruitsap** Bij sommige geneesmiddelen kan de combinatie met grapefruitsap tot een verhoogd risico op bijwerkingen leiden. Er zijn echter ook geneesmiddelen waarbij zowel grapefruitsap als andere citrusvruchten de effectiviteit kunnen verminderen. Deze bijzondere kenmerken worden samen genoemd in deze implementatierichtlijn. In beide gevallen kan de apotheek een folder meegeven.
- GPK, PRK, HPK:** De G-Standaard heeft een 'ruggengraat' die bestaat uit meerdere, hiërarchische niveaus, waaronder het generiekniveau (GPK), het voorschrijfniveau (PRK) en het handelsproductniveau (HPK). Op ieder niveau worden gegevens van een product bijgehouden. Zie voor meer informatie: '**De ruggengraat van de G-Standaard**' op www.z-index.nl.

1.2 Doel van de Bijzondere Kenmerken: Folder Grapefruitsap en Folder Citrusvruchten

Het doel van de Bijzondere Kenmerken: 'Bij dit geneesmiddel grapefruitsapfolder meegeven' en 'Bij dit geneesmiddel citrusvruchtenfolder meegeven' is dat patiënten bij een eerste uitgifte van een geneesmiddel dat een interactie met grapefruitsap c.q. citrusvruchten heeft, een folder mee krijgen. Patiënten hoeven het gebruik van grapefruitsap niet te staken, maar krijgen advies voor het beperkt gebruik van grapefruitsap of andere citrusvruchten (alleen bij BK 102). Daarnaast is de reden van het meegeven van de folder bij beide bijzondere kenmerken verschillend. Middelen waarbij geen grapefruitsap gedronken mag worden, hebben een andere etikettekst en voor die middelen is dit Bijzonder Kenmerk niet van toepassing.

Om onderscheid te kunnen maken tussen beide folders, zijn twee Bijzondere Kenmerken aangemaakt:

1. BK 089 'Bij dit geneesmiddel grapefruitsapfolder meegeven': bij deze geneesmiddelen verhoogt het grapefruit(sap) het risico op bijwerkingen. Middelen met dit Bijzonder Kenmerk hebben tevens de etikettekst 'Pas op met grapefruitsap, lees folder'.
2. BK 102 'Bij dit geneesmiddel citrusvruchtenfolder meegeven': bij deze geneesmiddelen verminderen grapefruit(sap) en andere citrusvruchten de werking van het geneesmiddel. Middelen met Bijzonder Kenmerk Citrusvruchten hebben tevens de etikettekst 'Pas op met citrusvruchten, lees folder'.

Implementatie wordt voor de ziekenhuisapothek en de voorschrijver NIET relevant geacht. In het geval van bijvoorbeeld een politheek, kunnen wel de implementatierichtlijnen gevolgd worden zoals voor een openbaar apothek.

1.3 Welke gerelateerde onderwerpen worden niet beschreven in deze implementatierichtlijn

- De overige Bijzondere Kenmerken moeten op verschillende manieren geïmplementeerd worden.
Zie www.z-index.nl.
- *Het signaleren van Eerste Uitgifte*
zie hiervoor de Implementatierichtlijn "Uitgiftesignalen".
- *Tekst blokken*
zie Implementatierichtlijn "Tekst blokken".
- *ZRS = Zorgregistratiesysteem:*
zie Implementatierichtlijn "ZRS inclusief koppeling aan medicatiebewaking".

2 Opbouw van de Bijzonder Kenmerken: ‘Folder Grapefruitsap en Folder Citrusvruchten’

In de G-Standaard zijn er twee verschillende Bijzondere Kenmerken met betrekking tot grapefruitsap:
 089 ‘Bij dit geneesmiddel grapefruitsapfolder meegeven’
 102 ‘Bij dit geneesmiddel citrusvruchtenfolder meegeven’

Technisch gezien bestaat zij uit de volgende bestanden:

Bestand BST401T: Bijzondere Kenmerken

Bestand BST921T en BST922T: Tekstbestand, aangestuurd vanuit bestand 401.

Zie hiervoor verder de implementatierichtlijn “*Tekstblokken*”.

In het bestand 401 is de koppeling tussen producten (HPK-niveau en waar mogelijk op PRK-niveau) en het Bijzonder Kenmerk opgenomen op item (**BYZKEN**) 089 (grapefruit) en 102 (citrusvruchten)

Bestand BST401T : Bijzondere Kenmerken						
Veld	Omschrijving	Bestand; thes.nr.	Verantw.	Lengte	Type	Posities
BSTNUM	Bestandsnummer	401	Z-Index	4	N	0001- 0004
MUTKOD	Mutatiecode		Z-index	1	N	0005- 0005
PRKODE	PRscriptieKode (PRK)		Z-Index	8	N	0006- 0013
HPKODE	HandelsProduktKode (HPK)		Z-Index	8	N	0014- 0021
THBYZK	Thes.nr. Bijzondere Kenmerken		Z-Index	4	N	0022- 0025
BYZKEN	Kode Bijzonder Kenmerk	= 089 of 102	WINAp	6	N	0026- 0031
	Leeg veld (nullen)		Z-Index	1	A	0032- 0032

3 Implementatie van de Bijzonder Kenmerken: 'Folder Grapefruitsap en Folder Citrusvruchten'

3.1 Randvoorwaarden

- In het softwaresysteem moet de signalering van een eerste uitgifte van een geneesmiddel zijn geïmplementeerd. Zie hiervoor de **implementatierichtlijn "Uitgiftesignalen"**.
- Implementatie wordt voor de ziekenhuisapothek en de voorschrijver niet relevant geacht. In het geval van bijvoorbeeld een politheek, kunnen wel de implementatierichtlijnen gevolgd worden zoals voor een openbaar apothek.

3.2 Het implementatieschema voor het Bijzonder Kenmerk ziet er als volgt uit:

Stap 1:

Controleer of aan de HPK van het geneesmiddel dat wordt ingevoerd BYZKEN= 89 of 102 uit bestand 401 is gekoppeld.

- Zo nee, er is geen melding nodig.
Zo ja, ga verder met stap 2,

Stap 2:

Controleer of het een eerste uitgifte betreft.

Zie hiervoor de **implementatierichtlijn "Uitgiftesignalen"**

- Zo nee, er is geen melding nodig.
Zo ja, ga verder met stap 3,

Stap 3:

Toon op het scherm:

- 1 de kernpunten van het signaal, zoals:
  - het feit dat het een signaal is in het kader van Bijzondere Kenmerken;
  - het nummer + de omschrijving van het Bijzonder Kenmerk;
  - welk middel het betreft;De exacte invulling hiervan is afhankelijk van de wensen van de zorgverleners en kan in overleg met hen worden vastgesteld.
2. De bijbehorende tekst (met sleutels **TXMOD(=72)** en **TXKODE(=BYZKEN)**): zie de implementatierichtlijn "**Tekst blokken**".
De tekstmodule van de Bijzondere Kenmerken bevat diverse tekstsoorten. De bedoelde implementatie daarvan is als volgt (NB: niet alle tekstsoorten zijn bij alle bijzondere kenmerken aanwezig, per bijzonder kenmerk kan het dus zijn dat één of meerdere tekstsoorten ontbreken):

Tekstsoort	Bedoeld voor	opmerkingen
200	apothekersassistente	Zo nodig onderdrukken o.b.v. EU/TU/VU, zie stap 2.
210	apotheker	
230	voorschrijver (eerste lijn)	
240	ziekenhuisapotheker	
251	iedereen	Tekst dient oproepbaar te zijn als één van de bovenstaande tekstsoorten (200-240) op het scherm wordt getoond (tekststr 251 en 255 zijn niet opgenomen in BST601T, maar zijn volgend aan tekststr 200-240).
255		

3. Als de functie 'Vereenvoudigde vastlegging in het ZRS' is geïmplementeerd (zie 4.2), toon de bijbehorende ZRS-acties op het scherm naast de tekst. Zie de **Implementatierichtlijn "ZRS inclusief koppeling van medicatiebewaking"**.

→ Ga verder met de volgende stap.

Stap 4:

Als de extra functie 'Extra printen van 'rugetiketten' is ingebouwd, print dan de kernpunten van het signaal op een etiket (zie 4.1).

→ Ga verder met de volgende stap.

Stap 5:

Plaats de bewaking op de signaallijst (de signaallijst is optioneel voor de voorschrijver).

Wat op de signaallijst moet worden vermeld en hoe, kan in overleg met de zorgverleners worden vastgesteld. Gedacht kan worden aan het vermelden:

- het feit dat het een signaal is in het kader van Bijzondere Kenmerken;
- het nummer + omschrijving van het Bijzonder Kenmerk;
- welk middel het betreft.

4 Implementatie van extra functies

4.1 Extra printen van 'rugetiketten'

Ter informatie bij het afleveren en/of ter ondersteuning van de receptcontrole kan het in de apotheek handig zijn om kort de kernpunten van het signaal op het etiket te noteren. Daarvoor zouden de kernpunten uitgeprint kunnen worden op etiketformaat om deze bij het recept te kunnen plakken. Welke kernpunten de zorgverlener precies wil zien, en hoe deze getoond moeten worden, kan in overleg met de zorgverleners worden vastgesteld. Gedacht kan worden aan het vermelden van:

- het feit dat het een signaal in het kader van Bijzondere Kenmerken is;
- de inhoud van tekstsoort 265, de Rug-etikettekst;
- welk middel het betreft.

4.2 Vereenvoudigde vastlegging in het ZRS

Aan specifieke medicatiebewakingssignalen kunnen ZRS-items gekoppeld zijn om zo de vastlegging in het ZRS te vereenvoudigen.

Zie hiervoor de **Implementatierichtlijn "ZRS inclusief koppeling aan medicatiebewaking"**.

5 Overzicht aanpassingen per versienummer

Versie	Datum	Waar in richtlijn	Soort wijziging	Wat is gewijzigd	Evt. opmerkingen
3.1.1	30-12-16	§ 2	Verwijdering	Verwijzing naar bst920 verwijderd	
		§ 3.2 stap 3	Wijziging	Verwijzing naar teksten aangepast nav update IR Teksten	
2.2.1	01-03-13	Par. 3.1 stap 3	verwijdering	Tabel verwijderd en alleen verwezen naar IR tekstblokken	
2.1.1	03-12-12	In gehele richtlijn	Inhoudelijk	Bijzonder Kenmerk Folder Citrusvruchten toegevoegd	
1.1.2	01-06-11	Par.1.2 en par.3.2 stap 2	tekstueel	Par.1.2 typefout verbeterd, par 3.2 'stap 2' gewijzigd in 'stap 3'.	
1.1.1.	12-05-09	NIEUW			